Głos Młodych

CZASOPISMO T-WA MŁODYCH POLEK

Katowice, październik 1937 r.

JANINA ZABIERZEWSKA.

Szliśmy do Ciebie, Polsko!

Szliśmy do Ciebie, Polsko, — poprzez całe wieki
w niemym oczekiwaniu śledząc horyzont daleki,
lecz w duszy pełni wiary i Tobą rozmodleni,
szliśmy — od pnia oderwani — w cel jeden zapatrzeni.

Gorzał w nas święty ogień, który hartował duszę,
gdy wróg nam razów nie szczędził i mowy poniechać zmuszał.
Karki i plecy nam zginał — a zdławić nie mógł miłości,
zatkniętej płomieniem w sercach i wrosłej w krew i kości.

W kopalniach słyszeliśmy — nad węglem pochyleni,
mówiła naszym językiem dusza piastowej ziemi.
Twarda się pięść ściskała i wzrok się stawał ponury
gdy słońce czekanej wolności nowe skrywały chmury.

I staliśmy się skryci i szorstcy — szorstkością pozorną —
w piersiach mieliśmy Polskę — choć kochać nie było nam wolno
Byliśmy szczuci, gnębieni — my — niby nieczuli, prości —
a w nas się najtkliwiej jarzyło uczucie najświętszej miłości

I szliśmy do Ciebie, Polsko — pełni tęsknoty i trudu
aż w chrzęście oręża i krwi naszej bluzgach wykwitła godzina cudu.
W ramiona padliśmy Matki — po długiej, bolesnej rozłące,
rzuciliśmy jej pod stopy serca niezłomne — gorące.

Tylko nam radość naszą — jedna świadomość gasi —
tęsknią za Tobą w Opolskim sieroty i bracia nasi.
Lecz żadna ich moc nie zegnie i żadna przemoc nie spęta!
Hartowne i mocne to dusze — te Twoje śląskie orlęta.

Polsko! — My nie umiemy pięknemi przemawiać słowami —
jeno czujemy poprostu: Jesteśmy Twymi synami!

Nasza Przewodnicząca.

P. Maria Tomczakówna
Przewodnicząca Zarządu Głównego Tow. Młodych Polek.

10-letnia rocznica naszej organizacji Tow. Młodych Polek łączy się z jubileuszem Jej dotychczasowej pracy na stanowisku Przewodniczącej.

Dziesięć długich lat — najpiękniejszy okres życia spędzony w rzetelnej służbie Młodych Polek na Śląsku po to, by siłą uczucia codziennego trudu prowadzić je ku Polsce — budzić musi w każdej z nas pełny szacunek i miłość.

Skromna, pełna zalet charakteru, które pozwalały Jej kierować nami z taką łatwością, umiała wzbudzić w każdej z nas umiłowanie ideałów młodej Polki na Śląsku, umiała zrzeszyć w organizacji i zachęcić do pracy.

Ponieważ jesteśmy młodymi przeto ciągłym nakazem chwili jest wychowywanie się. A wychowujemy się często przez przykład. Przykładem bezpośrednim, który z ochotą naśladować będziemy, jest postać naszej Przewodniczącej Marii Tomczakówny- najbliższa nam w naszej pracy. —

Jako Przewodnicząca i współinicjatorka naszej organizacji miała na uwadze cenne motywy pracy młodych — zaprawianie do walki codziennej o wielką Polskę, walki szlachetnej, pełnej godności, powagi i zaparcia się siebie.

W rocznicę Jej dziesięcioletniego jubileuszu musimy stwierdzić, że czyniła to dobrze.

Wytworzyła wśród nas atmosferę miłości i zaufania dla Siebie, i nauczyła karnie służyć Państwu Polskiemu.

J. Z.

Jubileuszowe rozmyślania.

Był to rok 1926. Życie polskie przeżywało kryzys ideowy. Marszałek Piłsudski wstrząsnął sumieniem narodu, aby oprzeć potęgę Polski o trwałe i mocne fundamenty. Zaczęły się tworzyć nowe wartości.

W zamęcie tych przeobrażeń nie było czasu na zaopiekowanie się odcinkiem młodzieżowym, który zresztą jeszcze długie lata, bo aż do ostatnich czasów — porastał chwastami zapomnienia. Społeczeństwo dorosłych zajęte tworzeniem wewnętrznego sensu rzeczywistości polskiej zapominało o sprawach młodego pokolenia. Nie inaczej było i na Śląsku.

Wówczas to szczupłe grono członkiń Zarządu Głównego Tow. Polek — po przeprowadzeniu gruntownych przeobrażeń w tej organizacji — wzięło na swe barki problem rozwiązania — choćby częściowego — kwestii młodzieżowej. Postanowiono pójść Państwu w sukurs: podjąć trud wypełnienia luki tam, gdzie ono jeszcze nie działa. To jest najwyższy sens roboty społecznej.

Z takich to założeń powstało Tow. Młodych Polek. Pierwsze koła datują swe istnienie już od roku 1926, 1927.

Po przetrwaniu wstępnego okresu próby i obserwacjach, poczynionych nad rozwojem tych pierwszych placówek, postanowiono ująć w ścisłe ramy program dalszej działalności, opracować regulamin, dać prawną podstawę organizacji, dążąc do objęcia swym zasięgiem jak najszerszych warstw młodzieży żeńskiej.

Odbywa się pierwszy walny zjazd delegatek Tow. Młodych Polek, na którym przyjęto regulamin i dokonano wyboru Zarządu Głównego w następującym składzie: przewodnicząca — Maria Tomczakówna oraz p. p. Burghartowa, Dobrowolska, Łukaszkiewiczówna-Zbrojowa, Mazurkówna, Pietrzykówna, Swadźbianka - Rohnerowa, Żakówna - Wróblewska.

Tow. Młodych Polek powstało jako sekcja Tow. Polek, jednakże — ze względu na specjalny charakter prac młodzieżowych — zachowało szeroką autonomię.

Ogrom zadań i prac stanął przed nami. Przede wszystkim: umocnienie swych pozycji w opinii społecznej, wychowanie kadry kierowniczek, opracowanie form i metod pracy, a najgłówniejsze: realizacja założeń programowych w terenie.

Dla usystematyzowania naszych poczynań zachowałyśmy pewną kolejność: pierwszy okres działalności upływa na montowaniu aparatu organizacyjnego, tworzeniu zarządów powiatowych, liczebnej rozbudowie kół, następny — nad pogłębieniem wewnętrznego nurtu prac.

Jednym z naczelnych naszych postulatów było, aby organizację oprzeć na najbardziej demokratycznych podstawach, aby dotrzeć wszędzie, gdzie wzrasta młodzież śląska, ogarnąć naszym zasięgiem środowisko robotnicze i wiejskie.

Następnym postulatem o pierwszorzędnym znaczeniu było **dążenie do wychowania jednolitego typu obywatelki, pogłębienia wzajemnego szacunku dla wartości różnych regionów i zatarcia różnic, które murem nieufności i niechęci dzielą obywateli tej samej ziemi.**

Z radością możemy dziś stwierdzić, że te nasze naczelne postulaty wytrzymały próbę życia: Tow. Młodych Polek w ciągu 10 lat swego istnienia z kilku placówek dosięgło imponującej liczby 246 kół, obejmując szerokie warstwy młodzieży robotniczej i wiejskiej. Młode pokolenie, dalekie od uprzedzeń i egoizmu starszych, wzrasta w zdrowej atmosferze pracy dla wspólnego celu: — służby dla Państwa.

Dzisiejszy przegląd naszego dorobku organizacyjnego za okres minionego dziesięciolecia — zmusza nas do sprecyzowania naczelnych założeń ideologicznych:

1. Tow. Młodych Polek wychowuje swe członkinie na pełnowartościowe obywatelki, pracujące na swych placówkach dla potęgi i dobra Rzeczypospolitej. Sprawa obrony narodowej jest naczelnym hasłem naszej organizacji.

2. Tow. Młodych Polek pragnie wnieść w życie polskie nowe wartości, oparte na poczuciu odpowiedzialności w dziedzinie spełnianych obowiązków, odwadze cywilnej i bezwzględnej prawości w życiu prywatnym i publicznym.

3. Tow. Młodych Polek, grupujące w swych szeregach przedstawicielki wszystkich środowisk, dąży do przebudowy w dziedzinie pojęć i obyczajów w kierunku demokratyzacji społeczeństwa. Uważamy, że tylko jak najściślejsza współpraca wszystkich grup społecznych może przyczynić się do zrealizowania zasady sprawiedliwości społecznej.

4. Tow. Młodych Polek — jako młode pokolenie kobiece — dąży konsekwentnie do postawienia kobiety na należnym jej stanowisku i zapewnienia jej odpowiedniego wpływu i udziału w życiu państwowym i społecznym.

MARIA KRÓLÓWNA.
Tarn. Góry.

Nasz program.

Referat wygłoszony na Walnym Zjeździe Delegatek Tow. Młodych Polek.

I.

Dzisiejsza uroczystość, to najstosowniejsza chwila, by zastanowić się nad celami naszej organizacji, wykorzystać 10-cio letnie doświadczenia, oraz wytyczyć pewne drogi dalszego rozwoju.

10 lat — ułamek to zaledwie czasu na przestrzeni wieków, jednakże w życiu organizacyjnym zawierający dużo wytężonej pracy i wysiłku, tak indywidualnego, jak i zbiorowego.

Jak wygląda ta praca Tow. Młodych Polek, ta praca mrówcza, o której stanowczo za mało mówimy, a jeszcze mniej piszemy?

Jakie są nasze cele, jak przedstawia się nasz program?

Głównym zadaniem naszym jest wychowanie członkiń na jak najlepsze obywatelki naszego kraju, które w życie polskie wniosą nowe wartości Naczelnym z zagadnień, któremu poświęcamy wiele troski jest sprawa uświadamiania narodowego. Powinniśmy być dumne z tego, że urodziłyśmy się Polkami, że jesteśmy gospodarzami na własnej ziemi, a nie obywatelami drugiej klasy, jak to bywało pod zaborem. Zapewne niejedna z nas słyszała nieraz od swoich rodziców, jakie to oni przechodzili koleje, jak ciężkim było ich życie, ile ofiar ponieść musieli, przyznając się do narodowości polskiej. Im to zawdzięczamy — my młode pokolenie — że znalazłyśmy się w wolnej Ojczyźnie. Gdyby nie nasze matki, które nas uczyły pacierza w ojczystej mowie, gdyby nie ich hart ducha, gdyby nie waleczność naszych ojców i braci powstańców, którzy trzykrotnie chwycili za oręż, by krwią przypieczętować polskość tej naszej ukochanej Ziemi Śląskiej i wierność narodu, nie obradowałybyśmy dzisiaj tutaj w Teatrze Polskim, w tym gmachu, który jeszcze 10 lat temu szumny nosił napis: „Deutschem Wort und Deutscher Art!“, przy którego poświęceniu jeden z dygnitarzy niemieckich zaznaczył, że w gmachu tym nie powinno zabrzmieć nigdy chociażby tylko słówko polskie, — nie obchodziłybyśmy dzisiaj 10-cio lecia istnienia naszej organizacji. Matkom i ojcom naszym za ich trud i znój należy się od nas cześć i podziękowanie. Przejmując jednakże od nich w spadku wolny, wyswobodzony Śląsk, przejęłyśmy i obowiązki. Musimy okazać się godnymi tego spadku, musimy pamiętać, że do nas należy dalsza praca nad rozwojem i potęgą Ojczyzny. Zacierając wszelkie różnice dzielnicowe — my młode pokolenie, czy to jesteśmy z miast i wsi śląskich, czy spod Tatr, czy Mazowsza. czy z odległych kresów wschodnich — czujemy to mocno, że wszystkie jesteśmy siostrami dla siebie, że wszystkie jesteśmy córkami tej ziemi, złączone węzłami najgłębszej miłości dla naszej najukochańszej Rzeczypospolitej.

Pola pracy w dziedzinie narodowej nam nie braknie: — Żyjemy na kresach zachodnich naszego Państwa, sąsiad nasz nie przebierał w środkach walki, byle tylko osiągnąć swój cel. Do niedawna jeszcze toczyła się walka o duszę dziecka polskiego, mającego być zapisanym do szkoły. Na tym polu Młode Polki nie pozostawały w tyle: zawsze brałyśmy czynny udział w akcji wpisowej do szkół polskich. Dziś zniesienie Konwencji Genewskiej rozwiązało tę sprawę — skończył się handel o duszę polskiego dziecka.

Wiele jednak kwestii stoi przed nami otworem! — Na jeden szczegół chciałabym zwrócić uwagę: Przeważna część naszych członkiń z biegiem czasu opuszcza nasze szeregi, wychodząc za mąż. Otóż zdarzają się wypadki, że członkini naszej organizacji ma sposobność wyjść za mąż za obywatela Niemca. Bezwzględnie powinniśmy się nad takim krokiem zastanowić. Wychodząc za mąż za Niemca, przyjmujemy obywatelstwo niemieckie, a znalazłszy się w środowisku niemieckim, słabsze jednostki, z biegiem czasu, ulegają wpływom otoczenia. Zapytajmy się również, jakie mają być dzieci z takich małżeństw mieszanych? Nie wolno nam tolerować takiego postępowania, nie może się znaleźć w naszych szeregach ani jedna Młoda Polka, która wyjdzie zamąż za Niemca! Zbyt niedawne są krzywdy, wyrządzone naszemu narodowi, abyśmy je mogły zapomnieć!

Ażebyśmy mogły skutecznie prowadzić pracę w kierunku uświadomienia narodowego, – musimy same zapoznać się z historią naszego Państwa, czytać dzieła naszych znakomitych pisarzy, pracować nad sobą, by posiąść co raz to więcej wiadomości. Przekonamy się, że kraj nasz jest przepiękny i potężny, że ziemia nasza wydała mnóstwo wspaniałych postaci i genialnych mężów i niewiast. Rzadko który naród może się poszczycić tyloma szlachetnymi czynami — co Polska.

Ważnym naszym obowiązkiem jest współpracować z Młodzieżą Polską z zagranicy. Korzystając ze sposobności zwracam się do zebranych Młodych Polek z gorącym apelem o jak najliczniejszy udział w pracy właśnie w tym kieruuku. Czy zdajecie sobie sprawę z ważności tej współpracy? Nasi rodacy z za kordonu czekają wprost

na nas, żeby im choć słowem dobrym dodać otuchy do wytrwania w myśl hasła „Siłę słuszności mamy i mocą tej słuszności wytrwamy i wygramy”. Miałam okazję, kilka miesięcy temu, bawiąc w swoich rodzinnych stronach na Śląsku Opolskim, przyjrzeć się warunkom, w jakich rodacy nasi pracują. Jak ciężkie jest ich życie i jak wielkie przywiązanie do Ojczyzny! Proszę mi wierzyć, że powinniśmy bez wyjątku schylić głowy nasze przed ich pracą ideową. Nawiążmy więc głębszy kontakt z młodzieżą polską, z naszymi siostrami i braćmi, wspierajmy ich nietylko słowem, lecz w miarę możności i czynem. Należy się uznanie naszemu Zarządowi, że dziś na sali znajdują się w naszym gronie delegatki młodzieży polskiej z zagranicy.

Niechaj czują, że nie są osamotnieni, niechaj czują, że tu za kordonem stoi potężna armia ich sióstr i braci — zawsze gotowa im pomóc i poprzeć ich w każdej potrzebie!

Bardzo ważnym czynnikiem w naszej pracy to udział w akcji obrony narodowej. Hasło wysunięte przez Gen. Inspektora Sił zbrojnych — Marsz. Śmigłego - Rydza — winno znaleźć w naszych szeregach jak najszerszy oddźwięk. Każda zdrowa Młoda Polka winna obowiązkowo przejść przeszkolenie PW. i WF., założyć oddział w kole, jeśli go niema, zaszczepić ideę PW. i WF. wśród członkiń. Kto z nas nie zna tych karnych oddziałów Pewiaczek, na widok których raduje się serce i dusza? Organizacja P. W. K. ma na celu przysposobienie wojskowe, aby w razie wojny — mogła dać Państwu kobiety dzielne, nie poddające się depresji i załamaniom, któreby mogły współdziałać w ogólnym dążeniu do zwycięstwa. Aby to osiągnąć, muszą być odpowiednio usprawnione pod względem fizycznym i fachowym, oraz uspołecznione z punktu widzenia obywatelskiego i państwowego. Musimy więc w Kołach zapoznać się z środkami samoobrony, jaką jest obrona przeciw-gazowa, broń, środki ratownicze, służba w administracji. Praca pewiacka — to praca wychowawcza. Kształci charaktery, wyrabia czynną postawę wobec obowiązków Państwa.

II.

Ważnym zadaniem kobiety jest jej udział w życiu gospodarczym Państwa. Często spotykamy się z narzekaniem, że czasy ciężkie, że brakuje pracy dla wielu. To prawda, czy jednak pomoże nam wiele narzekanie i jałowa bezczynność? Czyż nie lepiej zakasać rękawy i spróbować iść naprzeciw wysiłkom rządu? Jak to możemy uczynić, my młode Polki? Widzimy, że Zarząd Sekcji od kilku lat prowadzi trwałą akcję w kierunku przeszkolenia członkiń pod względem zawodowym. W każdym roku odbywa się kilkadziesiąt a nawet kilkaset kursów na terenie województwa, na których członkinie uczą się różnych pożytecznych rzeczy, jak szycia, kroju, gospodarstwa domowego, prania i prasowania, pracy w dziedzinie rolniczej i tp. Dzielniejsze koła próbowały po ukończonych kursach zorganizować jakieś stałe placówki pracy, w których znalazłyby zatrudnienie bezrobotne członkinie. Ileż to razy Zarząd Sekcji apelował do nas, aby rozbudować tę akcję! Pomóżmy więc Zarządowi. Zamiast narzekać na los i siedzieć bezczynnie wystąpmy z rzetelną inicjatywą: zakładajmy sklepy, spółdzielnie, kioski, wydzierajmy handel z rąk obcych! Twórzmy nowe polskie placówki! Przecież to nasza rola, nasze zadania! Napewno znajdziemy poparcie i u Zarządu Sekcji i u Władz Wojewódzkich, jeżeli po zbadaniu potrzeb terenowych wystąpimy z konkretnym realnym projektem. A wtedy i bezrobotne znajdą zatrudnienie i będziemy dumne, że stworzyłyśmy naprawdę coś pożytecznego.

Do nas należy również zorganizowanie akcji popierania polskiego handlu i rzemiosła. Nie wystarczy krzyczeć na zebraniach, oburzać się czy nawet chwytać za środki walki niegodne. Trzeba uświadamiać nietylko własne członkinie, ale i środowisko, w którym żyjemy, trzeba wychować tak swe otoczenie, aby bez przymusu, ale z wewnętrznej potrzeby i zrozumienia wartości sprawy stało na straży interesów gospodarczych naszego kraju. Wielkie zadania mamy przed sobą.

Nie wolno nam również zapomnieć o przygotowaniu się należytym do przyszłej roli żony, matki i gospodyni. Musimy nauczyć się racjonalnego gospodarowania w zakresie budżetu domowego, przecież większość dochodu społecznego przechodzi przez ręce kobiety. Pamiętajmy, że oszczędność jednostki — to bogactwo całego kraju, a nasze rodziny, rozsiane po całej ziemi — to komórki naszego społeczeństwa, to Polska!

Jesteśmy młode. Do nas więc należy przyszłość, od nas zależy, jakie będzie następne pokolenie. Bierzmy sobie za hasło słowa Wielkiego Budowniczego Polski Pierwszego Marszałka J. Piłsudskiego, wypowiedziane właśnie tutaj w Katowicach w dniu 28. VIII. 1922 r.: „Trzeba mieć silną wolę i pewność siebie, a przyszłość jaśniejsza będzie, niż smutne nieraz dzisiaj“.

III.

Do szeregu prac, jakie prowadzimy na terenie organizacji, należy również pielęgnowanie tradycji i kultury polskiej. Urządzamy pogadanki, pokazy i wystawy z tej dziedziny. Rzuciłyśmy hasło pielęgnowania stroju, tańca i śpiewu śląskiego. Występy nasze, urządzane wspólnie z Młodzieżą Powstańczą cieszą się już dużym uznaniem społeczeństwa. Podnosimy poziom naszych przedstawień, widowisk i imprez, zastępując banalne i małowartościowe przedstawienia teatralne — sztuką ludową, recytacjami, tańcem i śpiewem regionalnym.

IV.

Pamiętamy też o pracy samokształceniowej. Skupiając w swych szeregach przedstawicielki sfer

robotniczych i wiejskich dążymy stale do pogłębienia naszych prac organizacyjnych. Niema chyba ani jednego koła Młodych Polek, któreby nie prowadziło u siebie akcji samokształceniowej, czytelnictwa, pogadanek i dyskusji lub nie wysłało członkiń na kursy oświatowe, świetlicowe, lub do Szkoły Pracy Społecznej w Cieszynie. Rozumiemy, że tylko podniesienie poziomu etycznego i intelektualnego członkiń stworzy pełnowartościowe obywatelki kraju.

V.

Niezmiernie ważnym zagadnieniem dla nas — jako organizacji żeńskiej — jest t. zw. „kwestia kobieca“. Walka kobiety o prawa toczyła się od wieków. Nie łatwo było kobiecie wyzwolić się ze stosunków, jakie tradycja i obyczaje na nią nałożyły. Przez długie okresy dziejowe istniał wyraźny podział czynności między mężczyzną a kobietą. Sprawy państwowe, publiczne były dziedziną zastrzeżoną wyłącznie dla mężczyzn, kobiety prowadziły życie zamkięte w granicach domu. Długiego czasu i wysiłku było potrzeba, aby ten stan rzeczy uległ zmianie. Ale wszystko na świecie przekształca się i przeobraża: rozpoczął się ruch kobiecy, rozpoczęła się walka, zmieniająca dawne pojęcia i formy.

Po wojnie światowej, która przeorała gruntownie psychikę ludzką, parlamenty wielu państw przyznały kobietom prawa polityczne, podnosząc je do rzędu równouprawnionych obywateli. Zdawałoby się, że sprawa ta została całkowicie rozwiązana, niestety ! — życie codzienne poucza nas systematycznie, że nie tylko nie osiągnęłyśmy wszystkich praw ale i te, które nam przyznano, kurczą się z dnia na dzień.

Dla nas, jako dla młodego pokolenia, sprawa ta nie może być obojętna. Będziemy czuwały, aby siły i zdolności kobiece znalazły dostęp do kształcenia, jak i do zużytkowania zdobytych umiejętności. Będziemy czuwały, aby praca kobiet, czy to na stanowiskach państwowych, samorządowych czy w wolnych zawodach była należycie doceniana.

Nie zadawala nas również liczba przedstawicielek kobiecych w ciałach ustawodawczych ! Fakt, że ze Śląska nie weszła ani jedna kobieta ani do Sejmu Śląskiego ani Warszawskiego — mimo tak licznej organizacji kobiecej — napawa nas głębokim smutkiem. My, młode pokolenie kobiece, będziemy bardziej nieustępliwe! Chcemy być czynnikiem twórczym, chcemy, aby na życie społeczne i polityczne wywierały wpływ nasze przedstawicielki i będziemy wytrwale dążyły do zrealizowania tego postulatu w przyszłych wyborach !

* * *

Robiąc przegląd naszego dorobku organizacyjnego za okres ubiegły — musimy stwierdzić, że nie zmarnowałyśmy tych 10-ciu lat pracy organizacyjnej. Nie wolno nam jednak opuścić rąk, radując się czynami dokonanymi. Jeszcze wiele dróg przed nami, na które nie zdążyłyśmy wkroczyć, jeszcze wiele szczytów do zdobycia! Ale jesteśmy młode i nie przeraża nas żaden wysiłek! Poczucie, że jesteśmy w dużej rodzinie organizacyjnej dodaje nam mocy. Niech wszystkie młode ramiona wyprężą się do pracy, niech wszystkie serca uderzą zgodnym rytmem ukochania tego, co piękne, co dobre i wzniosłe! Dążmy na zdobycie nowych dziedzin życia, wpatrzone w swój cel — wiecznie wytrwałe, nieustępliwe w zdobywczym pochodzie „Naprzód“.

JAN KASPROWICZ.

Błogosławieni.

Błogosławieni, którzy w czasie gromów
Nie utracili rónowagi ducha,
Którym na widok spusztoszeń i złomów
Nie płynie z serca pieśń rozpaczy głucha;
Którzy wśród nocy nieprzebytej cieni
Nie tracą wiary w blask rannych promieni:
Błogosławieni!

Sprawozdanie Zarządu Sekcji

Towarzystwa Młodych Polek

za czas: od czerwca 1934 r. do października 37 r.

Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek.

Na ostatnim walnym zjeździe w roku 1934 r. wybrano Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek, który ukonstytuował się następująco:

Przewodnicząca — p. Tomczakòwna Maria
vice-przewodnicząca p. — Wyglendowa Ewa
I. sekretarka — p. Piekarzówna Zofia
II. „ — p. Radwańska Maria

Kierowniczka referatu wych. obyw. — p. Tomczakówna Maria
„ „ wytwórczości p.p. Schromowa Helena i Zbrojowa Jadw.
„ „ finansowego — p. Mierowska Karolina
„ „ prasowego — p. p. Tomczakówna Maria i Szpalowa Zofia
„ „ dla spraw wiejskich—vacat—
oraz członkinie p.p. Hałatkówna Maria, Jaworowiczówna Stanisława, Lubowiczówna Stanisława, Mazankowa Janina, Nieradzikówna Elżbieta, Pardelówna Janina, Robakówna Helena, Rohnerowa Cecylia, Riesowa Janina, Szalińska Janina, Wachulska Maria, Żychalówna Michalina.

W skład Zarządu wchodzi ponadto K-mdka Rejonu Śląskiego O.P.W.K.D.O.K. oraz K-mdka O.D.R.Ż. w Siemianowicach p. Sawicka Monika.

W okresie sprawozdawczym dokooptowano: p. Kupczyńską Wandę, która wspólnie z przewodniczącą prowadziła referat wych. obywatelskiego, p. Szybińską Kazimierę oraz p. inż. Schindlerówną Janinę, instruktorkę przysposobienia rolniczego, która objęła referat dla spraw wiejskich.

Pismem z listopada 1935 r. p. Wyglendowa Ewa zrezygnowała ze stanowiska członka Zarządu Sekcii Tow. Młodych Polek z powodu choroby. Na stanowisko II. przewodniczącej została powołana p. Zofia Kwaśniewska - Szpalowa. Z ramienia Zarządu Głównego Towarzystwa Polek wchodzą w skład Zarządu: p. Dr. Kujawska Maria oraz p. Kłapowa Marta.

Sprawy kasowe nie należą do Zarządu Tow. Młodych Polek, prowadzi je skarbniczka Zarządu Głównego Towarzystwa Polek p. Bałdykowa Jadwiga.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 32 zebrań pełnego Zarządu Sekcji. Omawiano na nich następujące zagadnienia:

Praca organizacyjna w Zarządach i terenie. Realizowanie programu prac, nakreślonego przez poszczególne referaty. Usprawnienie administracji — zaprowadzenie jednolitej księgowości. Organizowanie kursów oświatowych, zawodowych, obozów i wycieczek. Najważniejsze zagadnienia państwowe i społeczne. Opieka nad młodzieżą bezrobotną. Szkoła Pracy Społecznej w Cieszynie. Kształcenie przodowniczek. Współpraca z organizacjami — oraz wiele innych.

Pism wysłano 2071.

Okólników i zarządzeń 15.686.

Przewodnicząca Zarządu Sekcji odbyła 132 wizytacje w ko'ach, zarządach powiatowych, kursach i tp. Przewodniczące Powiatowe i inne członkinie zarządu 930.

Lokal Zarządu mieści się przy ul. Plebiscytowej 1. Dyżury odbywają się codziennie.

Zarząd Sekcji ściśle współpracuje z Kołem Lokalnym O.P.W.K.D.O.K. w skład Zarządu którego wchodzi przewodnicząca p. Maria Tomczakówna. Bardzo ścisłą łączność organizacyjną utrzymuje także Zarząd Sekcji ze Związkiem Pracy Obywatelskiej Kobiet. Przewodnicząca p. Maria Tomczakówna brała dwukrotnie udział w Walnym Zjeździe w Warszawie. Została zaproszona w skład Komisji dla spraw Młodzieżowych, która ma na celu opracowanie podstaw organizacyjnych i metod pracy w zespołach młodzieżowych. Ponadto Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek współpracuje z wieloma organizacjami o pokrewnej ideologii a przede wszystkim z Organizacją Młodzieży Powstańczej, Polskim Związkiem Zachodnim, Ligą Obrony Powietrznej Państwa, Związkiem Strzeleckim, Związkiem Harcerstwa Polskiego, Ligą Morską i Kolonialną, Polskim Czerwonym Krzyżem i innymi.

Prace organizacyjne:

W celu pogłębienia prac organizacyjnych Zarząd Sekcji przeprowadził specjalne 3-dniowe konferencje dla przewodniczących na terenie każdego powiatu.

Konferencje te odbyły się:

Lp.	Powiat	Ilość uczestn.	Miejscowość
1	lubliniecki i tarnogórski	28	Lubliniec
2	świętochłowicki, bielski i okr. Chorzów	29	Siemianowice
3	katowicki	32	Siemianowice
4	pszczyński	60	Stara Wieś
5	rybnicki	62	Rybnik

Na konferencjach tych omawiano następujące zagadnienia:

1. „Podstawy pracy organizacyjnej" — p. Tomczakówna Maria.

2. „Do czego winny zmierzać organizacje kobiece — cele i sposoby realizacji" — p. Kupczyńska Wanda.
3. „Ideologia Towarzystwa Polek" — dr. Kujawska Maria.
4. „Znaczenie Przysposobienia Rolniczego" — p. inż. Kopciowa Jadwiga.
5. „Metody pracy gosp. - oświatowej wśród dziewcząt" — p. inż. Kopciowa Jadwiga.
6. „Cele i formy pracy świetlicowej" — p. p. Instruktorzy Oświatowi.
7. „Ujednostajnienie i prowadzenie ksiąg kasowych" — p. Mierowska Karolina.
8. „Prowadzenie sekretariatu"—p. Szpalowa Zofia.
9. „Oddziały P.W. i W.F. — i znaczenie obozów letnich" — instr. p. Kalejówna Zofia.
10. „Żeński Ośrodek Pracy w Siemianowicach" — p. Sawicka Monika.

przez kierowniczkę referatu finansowego p. Mierowską Karolinę. Wzory ksiąg wraz z instrukcjami zostały wydrukowane w „Głosie Młodych", ażeby na terenie całej organizacji ujednostajnić prowadzenie administracji i kasowości.

Zarząd Sekcji czuwał nad jednolitością umundurowania członkiń — dbając, aby jak najbardziej rozpowszechnić tę akcję na terenie kół. Hasło propagandy lnu — znalazło żywy oddzwięk w szeregach członkiń, które początkowo niechętnie odnosiły się do sprawy umundurowania. Obecnie jest wiele kół, gdzie wszystkie członkinie noszą jednolite przepisowe bluzki.

Ogłoszono też konkurs na proporczyk i zatwierdzono projekt opracowany przez p. Ksykównę Marię, nauczycielkę Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Katowicach. W obecnej chwili 22 proporczyki

Walny Zjazd Powiatowy Tow. Młodych Polek pow. Świętochłowickiego.

Żywa dyskusja, wielkie zainteresowanie dla poruszanych zagadnień świadczyły wymownie o potrzebie i celowości konferencji. Wiele wysiłku i inicjatywy w organizowanie i przeprowadzenie tej akcji włożyła p. Wanda Kupczyńska, wspólnie z przewodniczącą Zarządu Sekcji objeżdżając wszystkie powiaty, uczestnicząc w wykładach i dyskusjach.

Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek opracował jednolitą księgowość zarówno w prowadzeniu sekretariatu jak i kasowości. Na terenie wszystkich powiatów odbyły się jednodniowe kursy dla sekretarek i skarbniczek, te ostatnie prowadzone

już są wykonane, w kilku innych kołach przystąpiono do przygotowania.

W trosce o los bezrobotnych dziewcząt — z inicjatywy Zarządu Sekcji powstał w Siemianowicach Żeński Ośrodek Pracy (Junacki Hufiec Pracy). W pięknym, starym zamku, otoczonym olbrzymim parkiem, przebywa 100 członkiń Tow. Młodych Polek, ucząc się i zarobkując pod sprężystym kierownictwem k-mdtki p. Sawickiej Moniki.

W zrozumieniu znaczenia wartości regionalnych ziemi śląskiej, jej obyczajów i tradycji oraz podniesienie kultury artystycznej szerokich mas na

terenie województwa Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek jako pierwsza organizacja przystąpił do ujęcia tych prac w programowe ramy. Zewnętrznym wyrazem tych dążeń było zorganizowanie w Teatrze im. St. Wyspiańskiego w Katowicach w dniu 17 maja 1936 r. poranku regionalnego p t. „Śląsk śpiewa", na który składały się przepiękne recytacje zespołowe, fragment z „Wesela śląskiego" oraz tańce śląskie.

W czerwcu br. zespół teatralny Tow. Młodych Polek i Młodzieży Powstańczej brał udział w zjeździe Centralnego Związku Młodej Wsi w Warszawie, wzbudzając niebywały entuzjazm pięknymi strojami oraz wysoką klasą swych popisów.

Dalszym ciągiem tych prac jest organizowanie systematycznych kursów i zakładanie zespołów teatralnych w kołach.

W celu udostępnienia szeregom młodzieży bezrobotnej kontaktu z teatrem, Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek dzięki Komisji Świetlicowej w Katowicach rozsyła do kół bezpłatne bilety dla bezrobotnych członkiń na przedstawienia Teatru Miejskiego im. St. Wyspiańskiego. — W okresie sprawozdawczym 680 członkiń korzystało z przedstawień teatralnych.

Zarządy Powiatowe.

W okresie sprawozdawczym zostały już zmontowane wszystkie Zarządy Powiatowe. Żorganizowanych powiatów mamy 8: katowicki, świętochłowicki, pszczyński, rybnicki, bielski, tarnogórski, lubliniecki i cieszyński — oraz okręg Chorzów. Dla ułatwienia pracy powiaty: pszczyński i rybnicki są podzielone na okręgi.

W kwietniu i maju we wszystkich powiatach odbywały się walne zebrania. Obecny skład Zarządów Powiatowych przedstawia się następująco:

Powiat katowicki: Przewodnicząca — p. Lubowiczówna Stanisława, vice-przewodnicząca — p. Rączkówna Małgorzata, sekretarka — p. Lipska Matylda, zast. sekretarki — p. Wiąckówna Anna, skarbniczka — p. Hupertówna Stefania, kierowniczka referatu wychowania obywatelskiego — p. Szpalowa Zofia, kierowniczka referatu wytwórczości — p. Martini Janina, kierowniczka referatu prasowego — p. Melania Graclikówna, kierowniczka referatu P.W. i W.F. — k-mdtka p. Kaczorowska oraz ławniczki: p.p. Januszkówna, Kokotkówna, Porembska, Skrzypczykówna, Walaszówna i Wierdakówna.

Powiat lubliniecki: Przew. — p. Nieradzikówna Jadwiga, vice-przewodnicz. p. Gretkówna Maria. sekretarka — p. Węgrzynówna Stanisława, zast. sekretarki — p. Meyzianka, skarbniczka — p. Mendecka Bronisława, — ławniczki: — p.p. Plazianka, Boemówna, Babczynówna i Strzewiczkówna.

Młode Polki wspólnie z O. M. P. wystąpiły w Teatrze Miejskim w Katowicach na poranku regionalnym p. t. „Śląsk śpiewa".

Ażeby nasze kierowniczki prac związać silniej nicią organizacyjną, pogłębić ich stosunek do ideologii organizacji, jak również dać im pewien — zasób teoretycznych wiadomości — Zarząd Sekcji w lipcu 1936 r. zorganizował 2-tygodniowy kurs dla przewodniczących w Zakopanym.

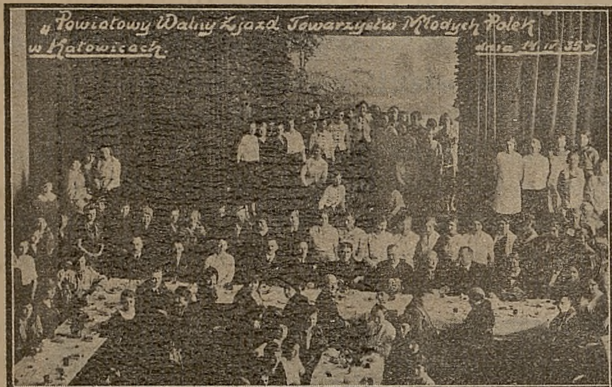
Inne prace prowadzi Zarząd Sekcji przez następujące referaty:

referat wychowania obywatelskiego,
„ wytwórczości,
„ prasowy,
„ przysposobienia rolniczego,
„ Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego.

Pow. pszczyński: Przewodnicząca — p. Wachulska Maria, vice-przewodnicząca — p. Poznańska Helena, sekretarka — p. Pilotówna Waleria, zast. sekretarki — Seidlówna Elżbieta, skarbniczka — p. Zawiszanka Róża, kierowniczka referatu wychowania obywatelskiego — Krzystyniakówna, kierownicyka referatu wytwórczości — p. Wachulska Helena, kierown. ref. prasowego — p. Hałatkówna Maria, kierowniczka ref. przysposobienia rolniczego — p. Przebindzianka, kierown. P.W. i W.F. —

p. Krawczykówna oraz ławniczki: p.p. Gembkówna, Kędzierska, Mokryszówna i Rosensztokówna.

Pow. rybnicki: Przewodnicząca — p. Mazankowa Janina, vice-przewodnicząca — p. Melcówna Stanisława, sekretarka — Ligaczówna Modesta, zast. sekretarki — Frontówna Gertruda, skarbniczka — Kłosokówna Hildegarda, — ławniczki: p.p. Anderkówna, Bratkowa, Krzysiakówna, Salomonówna i Szatyńska.

Walny Zjazd Powiatowy Tow. Młodych Polek pow. Katowickiego.

Pow. świętochłowicki: Przewodnicząca — p. Pardelanka Janina, v-przewodn — p. Pitrowa Ludmiła, sekretarka — p Niwińska Stanisława, zast. sekretarki — p. Czechówna Franciszka, skarbniczka — p. Radwańska Maria, kier. referatu wychowania obywatelskiego — p. Bobowska Maria, kier. referatu wytwórczości — p. Zającówna Irena, kier. referatu P. W. i W. F — p. Dronianka Anastazja oraz ławniczki: p.p. Gabzdylówna, Graffówna, Ju-

Walny Zjazd Młodych Polek pow. Lublinieckiego.

reczkówna, Konasiewiczówna, Pyrtkowa, Stachoniówna.

Pow. tarnogórski: Przewodnicząca — p. Zychalówna Michalina, v-przewodnicząca — p. Malinowska Halina, sekretarka — p. Królówna Maria, zast. sekretarki — p Ziętkówna, skarbniczka — p. Michnianka Jadwiga, kier. referatu wychowania obywatelskiego — p. Malinowska, kier. ref. wytwórczości — p. Jarzębińska, kier. ref. P.W. i W.F. — p. Swobodzianka oraz ławniczki: p.p. Bankówna, Blaskówna, Dylówna i Pustelnikówna.

Pow. bielski: Przewodnicząca — p. Karolina Mierowska. vice-przewodnicząca — p. Potokówna Irena, sekretarka — p. Zieleżnikówna Salomea, zast. sekretarki — p. Kasperkówna Maria, skarbniczka — p. Paciorska Zofia — ławniczki p.p. Bylicowa i Waleczkówna.

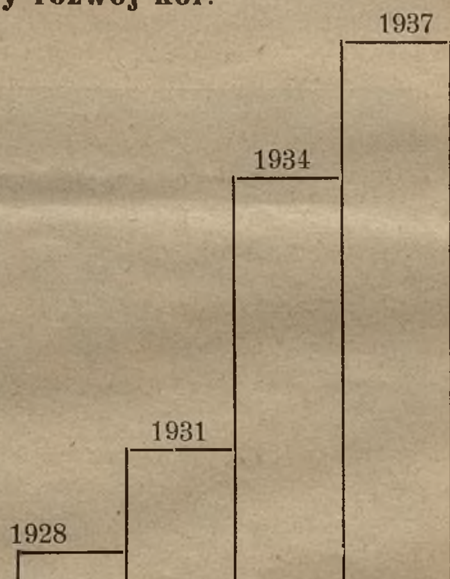
Pow. cieszyński: Znajduje się w okresie organizowania. Funkcje tymczasowej przewodniczącej powiatowej pełni p. Riessowa Janina, skarbniczki p. Rusinkowa Elżbieta.

Okręg Chorzów: Przewodn. — p. Jaworowiczówna Wanda, zast. przewodn. — Knapikówna Hildegarda, sekretarka — p. Rohnerowa Cecylia, zast. sekretarki — Swadźbianka Edeltrauta, skarbniczka — Klisiowa Stefania, ławniczki: p.p. Madlanka, Nowakówna, Pieczkówna.

Prawie wszystkie Zarządy Powiatowe mają własne lokale, gdzie odbywają się stałe dyżury członkiń Zarządu Powiatowego, przyjmowanie stron itp.

W celu prawidłowego rozwoju prac Zarządy Powiatowe zwołują raz na kwartał konferencję Przewodniczących. W okresie sprawozdawczym odbyło się takich konferencji 105.

Liczebny rozwój kół:

Organizacja nasza wykazuje stały rozwój, zarówno pod względem przyrostu kół, jak i członkiń.

W roku 1928 było	18 kół	z liczbą członkiń	—	620
„ „ 1931	„ 69	„ „ „	—	2.300
„ „ 1934	„ 188	„ „ „	—	7.358
„ „ 1937	„ 246	„ „ „	—	10.139

Z tego na poszczególne powiaty wypada: (r. 1937)

pow. bielski	7 kół	—	230	członkiń
„ cieszyński	4 „	—	156	„
„ katowicki	34 „	—	1.970	„
„ lubliniecki	20 „	—	509	„
„ pszczyński	70 „	—	2.639	„
„ rybnicki.	70 „	—	2.587	„
„ świętochłowicki . .	16 „	—	900	„
„ tarnogórski . . .	20 „	—	727	„
okręg Chorzów	5 „	—	421	„
razem	— 246 kół		10.139	członkiń

Jak z powyższego zestawienia wynika najwięcej trudności przedstawia pow. bielski i cieszyński. Mamy jednak nadzieję, że przy obecnej obsadzie Zarządów Powiatowych — praca wkroczy na normalne tory.

Referat wychowania obywatelskiego.

Jak sama nazwa wskazuje referat ten ma na celu przygotowanie członkiń do świadomego pełnienia obowiązków obywatelskich. Młodzież, znajdująca się w obecnym okresie w organizacjach, za kilka lat będzie brała żywy udział w życiu społecznym i państwowym — zadaniem więc organizacji jest ją odpowiednio do tej przyszłej roli wychować przez pogłębienie jej horyzontów myślowych, rozbudzenie wartości indywidualnych i poznanie potrzeb własnego Państwa. Zadanie to spełnia referat wychowania obywatelskiego. W okresie sprawozdawczym wykazał on wielką żywotność, specjalną troską i pieczołowitością otaczając te dziedziny, które w założeniach programowych zajmują czołowe miejsca.

Świetlice:

Podstawową komórką pracy Tow. Młodych Polek jest świetlica. Aczkolwiek zdobycie własnych lokali świetlicowych jest dla nas dotychczas kwestią nierozwiązaną i stanowi największą przeszkodę w normalnym rozwoju naszych prac,— życie świetlicowe otoczone jest staranną i troskliwą opieką.

Staraniem referatu wych. obywatelskiego został opracowany szczegółowy program prac świetlicowych na cały rok, obejmujący wszystkie zagadnienia, a więc: pogadanki, referaty i dyskusje, uroczystości, śpiew, wycieczki. Wytyczone zostały możliwości współpracy z miejscowym społeczeństwem, gminą, konieczność udziału we wszelkich akcjach społecznych. Organizuje się w świetlicach zespoły samokształceniowe, teatralne, służy radą i materiałem. Dzięki Wydziałowi Ośw. Publicznego (Oddziałowi Oświaty Pozaszkolnej) — wszystkie świetlice otrzymały broszurę: „Jak prowadzić zespoły samokształceniowe" oraz materjał do inscenizacji i recytacji.

Staraniem referatu wychowania obywatelskiego został opracowany cykl pieśni, najbardziej lubianych i odpowiednich dla żeńskich zespołów i rozesłany również do wszystkich kół.

Największą bolączką w pracy świetlicowej jest brak własnych lokali. Zebrania świetlicowe odbywają się najczęściej w lokalach szkolnych, co ogromnie utrudnia pracę i ogranicza swobodę działania. Nie lepiej przedstawiają się świetlice w lokalach międzyzwiązkowych, gdzie na zebrania przeznaczony jest zaledwie jeden dzień w tygodniu i o systematycznej pracy nie może być mowy.

Zestawienie świetlic:

w lokalach szkolnych . . , ...	96
„ międzyzwiązkowych	108
„ własnych	38
„ prywatnych	4
ogółem —	246

Kursy świetlicowe:

Dla pogłębienia pracy świetlicowej i wyszkolenia zastępu przodowniczek staraniem Zarządu Sekcji były organizowane kursy świetlicowe. Kursy odbywały się przeważnie w okresie wakacyjnym, w pięknych miejscowościach podgórskich, były skoszarowane, pod fachowym kierownictwem wykwalifikowanej siły. — Program obejmował oprócz zagadnień teoretycznych z dziedziny wiedzy o Państwie i podstawowych wiadomości organizacyjnych praktyczne przeszkolenie z zakresu zajęć świetlicowych. W okresie sprawozdawczym kursy odbyły się w Lesznie Górnej, Czatkowicach, Starej Wsi, Lublińcu i Kamienicy z ogólną liczbą uczestniczek 343.

Jak dzielnie maszerują w pochodzie!...

Konferencje i kursy ideowo - organizacyjne dla przewodniczących:

Oprócz 3-dniowych konferencji dla przewodniczących, urządzonych kolejno na terenie wszystkich powiatów (z których szczegółowe sprawozdanie podajemy w innym miejscu) — w lipcu 1936 r. został zorganizowany 2-tygodniowy kurs w Zakopanym, w którym—drogą powołania—wzięło udział 30 uczestniczek.

Młode Polki jako skrzętne gosposie.

Program kursu obejmował następujące wykłady:

1. Podstawy ideowe pracy organizacyjnej.
2. Sprawy polsko - niemieckie, ze szczególnym uwzględn. spraw Śląska.

3. Zagadnienia międzynarodowe,
4. Współczesna literatura kobieca. Kwestia kobieca w literaturze. Literatura wsi i proletariatu.
5. Ustawodawstwo kobiece. Ochrona pracy kobiet. Przeobrażenia w rodzinie współczesnej.
6. Zagadnienia gospodarcze.
7. Wewnętrzne sprawy Polski.

Kierowniczką kursu była przewodnicząca p. Tomczakówna Maria, wykładowcami pierwszorzędne siły z terenu Śląska i Warszawy.

Na kursie zastosowana była specjalna metoda pracy, polegająca na przepracowaniu pewnych zagadnień w grupach t. zw. zespołach trójkowych i omawianiu ich i dyskusjach na pełnym zebraniu. Metoda ta okazała się bardzo skuteczną, gdyż pozwoliła uczestniczkom w stosunkowo krótkim czasie zgłębić szereg zagadnień z różnych dziedzin.

Na szczególne podkreślenie zasługuje nadzwyczajny zapał uczestniczek, z jakim pracowały na kursie, co wpłynęło na wytworzenie miłej i serdecznej atmosfery.

Dzielne „pewiaczki" na ćwiczeniach.

Szkoła Pracy Społecznej w Cieszynie.

W miesiącu lutym br. powstała na Śląsku nowa placówka społeczna, której działalność może odegrać bardzo doniosłą rolę w życiu społecznym Śląska.

Władze wojewódzkie powołały do życia w Cieszynie Szkołę Pracy Społecznej. Jakiż jest cel tej instytucji? — Zdajemy sobie wszyscy sprawę ze znaczenia organizacyj społecznych w życiu każdego społeczeństwa, a szczególnie w życiu polskiego narodu. Wiele jeszcze nieuporządkowanych dziedzin wymaga tutaj zorganizowanej akcji społecznej a potrzeby jakie przed nami stoją wymagają niezmiernie intensywnych wysiłków nie tylko ze strony czynników państwowych, urzędowych działających poprzez ustawy i przymusowe normy, ale także i od samego społeczeństwa, które poprzez wolne, na swobodnej pracy członków oparte organizacje musi realizować szereg ogólno-społecznych potrzeb. Wymagają tego potrzeby naszego życia i kulturalnego i gospodarczego i

...Warzywa są źródłem witamin o czym wiedzą doskonale konkursistki P. R.

szereg innych dziedzin, w których istnieją wielkie możliwości dla społecznej inicjatywy.

Jeśli więc od rzemieślnika, kupca, urzędnika i każdego pracownika wymaga się i słusznie — odpowiedniego przygotowania, jeśli się ich szkoli i do zawodu praktykę przygotowuje, to musimy uznać, że również do pracy społecznej wobec jej wielkich zadań w Polsce, winno się wedle możności pracowników przygotować i szkolić.

Tym właśnie celom służy Szkoła Pracy Społecznej w Cieszynie. Szkoli się w niej przodowników, a więc ten element z pośród samej młodzieży, który w pracy organizacyjnej bierze szczególnie czynny udział.

W szkole pracuje równocześnie kilka kursów kilkumiesięcznych, których uczestnicy znajdują pomieszczenie w internacie szkolnym.

Kurs Społeczno - organizacyjny przeznaczony był wyłącznie dla Tow. Młodych Polek,, w innych kursach jak: spółdzielczym i teatralnym brało udział tylko kilka uczestniczek z Tow. Młodych Polek.

Program kursu przewiduje pracę nad przygotowaniem uczestniczek do pracy społecznej i do ich obowiązków domowych, które to dwa kierunki w pracy organizacji żeńskich ściśle są ze sobą zespolone. Były na kursie wykłady o współczesnych zagadnieniach Państwa Polskiego, o Polsce Współczesnej ze specjalnym uwzględnieniem zagadnienia udziału kobiety w życiu państwowym i społecznym, o Śląsku, o życiu społecznym a obok omawiano zagadnienia higieny, psychologii i pedagogiki, kultury życia codziennego i sprawy organizacyjne. Dużo czasu poświęcono na prace samokształceniowe oraz na ćwiczenia praktyczne, hospitacje i wycieczki. Odwiedzano więc sąsiednie świetlice i przeprowadzano w nich zajęcia, zajmowano się badaniem stosunków społecznych powiatu cieszyńskiego, by przez to nauczyć się badać potrzeby własnego środowiska.

Prace urozmaicały i uzupełniały wycieczki krajoznawcze do Krakowa, w góry, do Beskidu i do Zakopanego.

Kurs świetlicowy w Lesznej Górnej.

Poprzez te wszystkie wykłady, ćwiczenia i wycieczki uczestniczki miały możność uświadomienia sobie ogromnego szeregu zadań, jakie stoją przed organizacją i jej członkiniami, dzięki czemu wyraźniej się im przedstawił cel i rola organizacji Tow. Młodych Polek w życiu społecznym.

W świetlicy nad poważnymi zagadnieniami...

Doceniając olbrzymie znaczenie i korzyści pobytu członkiń Twa Młodych Polek w Szkole Pracy Spółczesnej w Cieszynie — Zarząd Sekcji całkowicie obsadza swymi kandydatkami kurs społeczno-organizacyjny.

W pierwszym kursie wzięło udział:

z powiatu rybnickiego	14	członkiń
„ pszczyńskiego	16	„
razem —	30	członkiń

W drugim kursie:

z powiatu świętochłowickiego	13	członkiń
„ katowickiego	11	„
„ cieszyńskiego	4	„
razem —	28	członkiń

Oprócz tego 5 członkiń było na kursie spółdzielczym i 3 na kursie teatralnym. — Absolwentki kursów otrzymały pewien program prac do wykonania. — W ciągu roku będą organizowane ich zjazdy, na których będzie przeprowadzało się kontrolę wykonanych prac, omawiało najważniejsze zagadnienia i potrzeby i ustalało formę i metodę pracy na przyszłość.

Zespoły samokształceniowe:

Zdając sobie sprawę z ogromnego znaczenia i konieczności pracy samokształceniowej wśród członkiń — referat wychowania obywatelskiego dąży wytrwale do organizowania w kołach zespołów samokształceniowych. Na czele zespołu stoi kierowniczka, która spośród członkiń wybiera kilkanaście chętnych kandydatek i przepracowuje z nimi wybrane zagadnienia na podstawie instrukcji i biblioteki, dostarczonej z wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach. Największym zainteresowaniem cieszą się następujące działy:

społeczno-obywatelski,
społeczno-gospodarczy,
higieny,
krajoznawczy.

Główną formą pracy jest: lektura, referaty uczestniczek, ćwiczenia i zajęcia praktyczne oraz prace społeczno-organizacyjne.

Odczuwa się brak działu, poświęconego specjalnie zagadnieniom kobiecym, do stworzenia którego będziemy dążyły w roku obecnym. Ogółem — na terenie kół — znajduje się obecnie 39 zespołów samokształceniowych. Akcję tę rozbudowujemy powoli, organizuje się ją raczej tam, gdzie członkinie same zażądają, co świadczy o ich rozbudzeniu i zainteresowaniach intelektualnych i jest gwarancją powodzenia tej pracy.

Biblioteki i czytelnictwo:

Z inicjatywy referatu wychowania obywatelskiego został zorganizowany „Tydzień książki“, mający wpłynąć na wzmożenie akcji czytelnictwa wśród członkiń. Wiele kół organizowało akademie, urządzało zbiórki książek i czasopism, organizowało konkursy dobrego czytania. Wynikiem tej akcji jest zorganizowanie w kołach 33 własnych bibliotek. Prócz tego członkinie korzystają z czytelń miejscowych. Czasopisma najwięcej czytane w kołach są następujące: „Głos Młodych”, „Praca Obywatelska”, „Prosta Droga“, „Bluszcz”, „Ja to zrobię”, „Kobieta w świecie i domu”, „Gazeta Polska”, „Polska Zachodnia”, „Dla przyszłości”, „Moja Przyjaciółka”, „Przysposobienie Rolnicze”.

Wycieczki.

Tkwiący w młodzieży naturalny pęd do poznawania kraju — referat wychowania obywatelskiego stara się ująć w pewne programowe koryto. Łącznie z pracą na kursach samokształceniowych czy z wykładami z dziedziny wiedzy o Polsce Współczesnej lub historii, łącznie z aktualnymi zagadnieniami w kraju — organizuje się wycieczki do różnych miejscowości Polski. W okresie sprawozdawczym urządzono wycieczki do: Warszawy, Krakowa, Wieliczki. Wilna, Lwowa, Gdyni, Beskidów, Ojcowa, Częstochowy, Piekar (sypanie Kopca Wyzwolenia), Bielska, jeziora Paprocańskiego, Porąbki, Żywca, Wisły oraz do sąsiednich miejscowości. — Oprócz powyższych organizowano wycieczki o charakterze gospodarczym, jak na: Targi Katowickie, do Gazowni i Elektrowni (pokazy gotowania) do kopalń, fabryk, zakładów przemysłowych i t. p. Ogólnie urządzono 791 wycieczek z liczbą uczestniczek 15.814 (wiele członkiń brało udział w kilku wycieczkach).

Wesoły zespół naszych muzyczek.

Imprezy i uroczystości:

W organizacjach młodzieżowych wielkim uznaniem cieszą się wszelkie imprezy, jak: przedstawienia, zabawy, wieczornice, uroczystości okolicznościowe i t. p. Ażeby ta forma pracy — oprócz wzruszeń natury emocjonalnej — miała także znaczenie wychowawcze — referat wychowania obywatelskiego nadaje jej pewien stały kierunek i program. Przede wszystkim wiele starań i pracy włożono w podniesienie poziomu widowisk i przedstawień. Bardzo dużo uwagi poświęcono krzewieniu kultury regionalnej. — Zespoły teatralne Młodych Polek i Młodzieży Powstańczej z dużym sukcesem organizowały wyjazdy do różnych miejscowości Śląska, a nawet poza teren Województwa śląskiego. Na program występów składały się recytacje zespołowe, tańce i pieśni śląskie (górnośląskie i cieszyńskie), fragmenty z „Wesela Śląskiego". Zespół występował w następujących miejcowościach: Warszawie, Krakowie, (gdzie na konkursie zdobyto nagrodę), Hajdukach, Chropaczowie, Siemianowicach, Rudzie, Nowym Bytomiu, Bielszowicach, Chorzowie, Katowicach, Brzezinach. Tarn. Górach, Kaletach i Ochojcu.

Działalność referatu wychowania obywatelskiego w okresie ostatniego trzechlecia — była bardzo owocna i celowa. Daje się zauważyć znaczne podniesienie poziomu kół, pogłębienie metod pracy, rozszerzenie skali zainteresowań wśród członkiń oraz ich aktywny udział w wszelkich akcjach organizacyjnych.

W wielu kołach zorganizowano sekcje teatralne, spory zastęp członkiń przeszkolono w tym kierunku, osiągając duże wyniki. Obecnie wszelkie widowiska i imprezy, urządzane przez Tow. Młodych Polek cieszą się dużym uznaniem i poparciem w społeczeństwie.

Każde koło corocznie urządza swoją akademię lub bierze udział w ogólnej uroczystości z okazji nast. świąt i rocznic narodowych: powstania styczniowego i listopadowego, imienin Pana Prezydenta, rocznicy śmierci Marszałka Piłsudskiego, 3 Maja i rocznicy III powstania śląskiego.

Wszystkie koła urządzają też „Święcone" i „Opłatek", połączone z widowiskami obrzędowymi. Prócz tego organizuje się: kuligi, dożynki, „andrzejki", kiermasze, festyny, uroczystości św. Mikołaja, „święto Matki", „święto Morza" i inne:

Odpoczynek na łonie przyrody.

Referat wytwórczości.

Ciągle jeszcze trwający okres bezrobocia odbija się ujemnie przede wszystkim na młodym pokoleniu. Wielki odsetek młodzieży pozostaje nadal bez pracy — daje się to szczególnie we znaki w okręgach przemysłowych. Stan ten przyczynia się do stałego narastania warstwy ludzi, przyzwyczajonych do bezrobocia, korzystających z opieki charytatywnej i czujących się w tym względnie dobrze.

Ażeby niebezpieczeństwo stąd wynikające chociaż trochę zmniejszyć Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek wiele starań i troski poświęca na otoczenie opieką bezrobotnych członkiń. Oprócz umieszczania ich w Ośrodku Pracy w Siemianowicach dąży do racjonalnego przeszkolenia członkiń w tych gałęziach wiedzy, które mogą przynieść im pewne korzyści, jeśli już nie na zużytkowanie ich nazewnątrz, to przynajmniej na codzienny użytek na terenie domu rodzinego.

Praca nasza w tym kierunku idzie więc podwójnym łożyskiem:

1) organizowanie kursów, wpływających na podniesienie poziomu gospodarstwa domowego:

2) organizowanie kursów, po ukończeniu których członkini może znaleźć możność zarobkowania. Łącznie z tym przepracowuje się zagadnienie organizowania własnych spółdzielni, sklepów, pracowni i t. p.

W okresie sprawozdawczym odbyło się:

Kursów	szycia	92
„	gotowania	87
„	trykotarstwa	79
„	haftu i robót ręcznych	59
„	pieczenia ciasta	39
„	prania i prasowania	59
„	zabawek choinkowych	41
„	„ dziecinnych	20
„	sztucznych kwiatów	30
„	przetworów owocowych	20
„	guzików	5
	Razem	531 z ogólną liczbą uczestniczek 10.602.

Wystaw urządzono 157.

Niektóre koła po ukończeniu kursu i przeszkolenia członkiń próbują zorganizować pracownię na zasadach spółdzielczych. Próby te jednak nie dały jeszcze dotychczas większych wyników. Dobrze rozwija się wypożyczalnia kostiumów w Murckach, zorganizowana po kursie kroju i szycia.

wobec spraw państwa. Władze Ochotniczych Drużyn Roboczych, a więc S. O. M., później Fundusz Pracy wzięły na siebie stronę gospodarczą i administracyjną, natomiast Zarząd Sekcji Tow. Młodych Polek stronę wychowawczą.

Mija już 2-letni okres istnienia tejże Drużyny. W okresie wyżej wspomnianym zaszła jeszcze jedna bardzo ważka dla całokształtu pracy zmiana: w dniu 22 września 1936 r. p. Prezydent R. P. — W art. 1, ustęp 1 swego Dekretu określił pracę Ochotniczych Drużyn Roboczych „Służbą Pracy” młodzieży i podniósł ją do godności zaszczytnej służby dla Narodu i Państwa. Junackie Hufce Pracy przeszły od tej pory pod rozkazy Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Dwuletni okres istnienia 7 Żeńskiej Kompanii Pracy (ostatnia nazwa) był równocześnie 2-letnim okresem wytężonej, konsekwentnej, wytrwałej pracy. Praca szła w następujących kierunkach:

...I prasowanie jest bardzo ważną rzeczą.

Ośrodek Pracy w Siemianowicach.

W dniu 15 lipca 1935 r. została zrealizowana inicjatywa Zarządu Sekcji Tow. Młodych Polek przy wybitnym poparciu Wojewody Śl. Dr. Michała Grażyńskiego i Władz Ochotniczych Drużyn Roboczych: powołano do życia pierwszą na Śląsku Ochotniczą Drużynę Roboczą Żeńską.

Na pomieszczenie nowopowstałej Drużyny oddano Zamek Siemianowicki. Stare wiekiem, bo sięgające roku 1793 mury zamku, będące ongiś siedzibą magnatów niemieckich, zapulsowały życiem, rozbrzmiewało mową i pieśnią polską.

Sto Młodych Polek stanęło do pracy. Wytycznymi tej pracy z jednej strony: to podanie młodzieży żeńskiej z kół Młodych Polek ze wszystkich powiatów Śląska pomocnej dłoni w trudnej walce o byt, w zdobyciu dachu nad głową i kawałka chleba — a z drugiej: przez pracę i naukę, przygotowanie praktyczne do życia, kształcenie charakteru, rozwijanie i pogłębianie kultury, oraz wyrabianie świadomej i czynnej postawy

a) praca w warsztatach krawieckim i trykotarskim

b) wychowanie obywatelskie — przez pogadanki, imprezy (akademie, wieczornice, teatr, kino), czytelnictwo, uroczystości i święta, wycieczki krajoznawcze (5-dniowa w Beskidy Zachodnie, 3-dniowa do Wisły na Święto Gór, 3-dniowa do Gdyni. Zwiedzenie okolic i obiektów: Katowice — Targi, muzea. Chorzów — huta „Piłsudski“, Fabryka Zw. Azotowych. Siemianowice — fabryka Czekolady. Piekary — Kopiec Wyzwolenia.

c) przysposobenie do pracy zawodowej:

przez samodzielne wykonywanie prac we wszystkich działach gospodarstwa domowego, a więc sprzątanie, prace kulinarne i t. p.

d) przysposobienie do pracy domowej:

przez prowadzenie następujących kursów pod fachowym kierownictwem

	3-miesięczny	kurs	galanterii skórzanej
	„	„	kuśnierstwa
dwukrotnie	„	„	gospodarstwa domowego
	6 „	„	kroju i szycia
	3 „	„	trykotarstwa
	2 „	„	sanitarny, ratownictwa i obrony przeciwgazowej.

e) spółdzielczość:

Spółdzielczość jest ważnym czynnikiem wychowawczym ze względu na położenie ideologiczne i ekonomiczne, to też na przysposobienie spółdzielcze junaczek kładzie się silny nacisk i to nie tylko teoretycznie, ale i praktycznie przez pracę w założonych Spółdzielniach Spożywców i wytwórni.

f) Przysposobienie Wojskowe i Wychowanie Fizyczne:

Nie została pominięta sprawa przygotowania do obrony kraju jak też wychowania fizycznego (wszystkie już zdobyły POS, 40 junaczek ukończyło 3-ch miesięczny kurs nauki pływania).

Poszukiwanie nowych form pracy, przyzwyczajenie młodego pokolenia do działania zespołowego oraz dążenie do czynnego nastawienia młodzieży do zagadnień państwowych i społecznych — oto najważniejsze założenia programowo-wychowawcze w naszym Ośrodku Pracy.

Referat Prasowy.

Zadaniem referatu prasowego jest: 1) rejestrowania wszelkich przejawów życia i wydarzeń z terenu organizacji 2) wydawanie czasopisma „Głos Młodych“ 3) zamieszczenie w miejscowej prasie sprawozdań z życia organizacyjnego 4) prowadzenie propagandy przez prasę, wydawnictwa i radio w celu poinformowania opinii społecznej.

Ze względu na brak odpowiednich pracownicczek — nie wszystkie działy naszych założeń programowych rozwijają się należycie. Najlepiej przedstawia się sprawa wydawania czasopisma „Głos Młodych”; Pierwszy numer ukazał się w roku 1934 w charakterze jednodniówki, wydanej z okazji Walnego Zjazdu. — Od tej pory czasopismo „Głos Młodych“ ukazuje się mniejwięcej w okresach kwartalnych. W miarę rozwoju wprowadzono następujące działy: 1) społeczno-polityczny, 2) organizacyjno-wychowawczy. 3) programowy, 4 sprawozdawczy. „Głos Młodych“ prenumerują wszystkie koła. Oprócz tego wysyłany jest do kilku oddziałów kół Młodych przy Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet oraz do kilku organizacji na terenie Śląska i Warszawy.

Referent prasowy współpracował również z Zarządem Głównym Tow. Polek przy wydawaniu śląskiego numeru „Pracy Obywatelskiej“ oraz z Zarządem głównym Organizacji Młodzieży Powstańczej przy wydawaniu jednodniówki z okazji poświęcenia Kopca Wyzwolenia w Piekarach.

Zamieszczanie sprawozdań w miejscowej prasie napotyka na duże trudności. Wspólnie z Zarządem Głównym Tow. Polek przeprowadzałyśmy pertraktacje z „Polską Zachodnią“ w celu uzyskania raz w tygodniu jednej strony, poświęconej zagadnieniom kobiecym, niestety, dotąd bez skutku.

Referat Przysposobienia Rolniczego.

Przysposobienie Rolnicze pracuje nieomal na terenie całego państwa, a niosąc ze sobą oświatę rolną przygotowuje swoich uczniów do racjonalnej pracy na roli i w ogrodzie. Ma to ogromnie ważny wpływ nie tylko na rozwój samego rolnictwa, ale także i ogólną gospodarkę państwową, bo obok zadań samokształceniowych rozwiązuje także kwestię usamodzielnienia wsi.

Akcja Przysposobienia Rolniczego polega na rozwiązaniu przez uczniów zadań praktycznych, zamkniętych ramą trzech stopni sprawności rolniczych, które rozciągają się zasadniczo na przeciąg trzech lat. Aby jednak prace Przysposobienia Rolniczego mogły być prowadzone planowo, muszą się opierać na organizacjach młodzieży wiejskiej, które znów ze swej strony winny okazać zainteresowanie i zrozumienie doniosłego celu. Tow. Młodych Polek od roku 1935 rozpoczyna pracę organizowania Przysposobienia Rolniczego. Zaczęta akcja organizacyjna daje na dzień 15 maja 1935 r. następujący stan:

powiat Rybnicki	4	zespoły — I stopnia spr. rolniczej —	osób	34
„ Pszczyna	6	„ — „ „ „ —	„	63
„ Lubliniec	9	„ — „ „ „ —	„	82
„ Katowice	2	„ — „ „ „ —	„	20
„ Świętochłowice	4	„ — „ „ „ —	„	34
„ Tarn. Góry	3	„ — „ „ „ —	„	22

Razem: 28 zespołów I. stopnia — w tym osób 255.

Z chwilą zakończenia konkursów Przysp. Rolniczego I. stopnia sprawności rolniczej z dniem 15 listopada 1935 roku — zestawienie przedstawia następującej skali:

Powiat Rybnik			
„ Pszczyna	2	zespoły I stopnia przysp. roln. — w tym os.	13
„ Lubliniec	5	„ „ „ „ — „ „	43
„ Katowice	2	„ „ „ „ — „ „	13
„ Świętochł.	3	„ „ „ „ — „ „	20
Tarn. Góry	1	„ „ „ „ — „ „	9

Razem: 23 zespołów I. stopnia spr. roln. w tym osób 98.

W roku następnym zespoły I. stopnia spr. roln. przeszły na stopnie II. spr. roln. — oraz zostały zorganizowane nowe zespoły Przysposobienia Rolniczego w stopniu I. — przyczym zestawienie na dzień 15 czerwca 1936 r. podaje:

Powiat Rybnik	4	zespoły I stopnia spr. roln. w tym osób	40
„ Pszczyna	7	„ „ „ „ „ „	44
„ Lubliniec	5	„ „ „ „ „ „	40
„ Katowice	7	„ „ „ „ „ „	52
„ Świętochł.	7	„ „ „ „ „ „	46
„ Tarn. Góry.	2	„ „ „ „ „ „	12

Razem 32 zespołów I. stopn. spr. roln. w tym osób 234.

Powiat Rybnik	1	zespół II. stopnia spr. roln. w tym osób	5
„ Pszczyna	2	„ „ „ „ „ „	10
„ Lubliniec	3	„ „ „ „ „ „	19
„ Tarn. Góry	1	„ „ „ „ „ „	8

Razem: 7 zespołów II. stopnia spr. roln. w tym osób 42.

Zakończenie konkursów w roku 1936 wygląda nieco zmienione w liczbie zespołów, a mianowicie:

powiat Rybnik:	3	zespoły I. stopnia spr. roln. w tym osób	17
„ Pszczyna	6	„ „ „ „ „ „	33
„ Lubliniec	4	„ „ „ „ „ „	28
„ Katowice	7	„ „ „ „ „ „	51
„ Świętochł.	7	„ „ „ „ „ „	46
„ Tarn. Góry	2	„ „ „ „ „ „	10

Razem: 29 zespołów I. stopnia spr. roln. w tym os. 185.

oraz:

powiat	Rybnik	1	zespół	II. stopnia	spr. roln.	w tym osób	5
„	Pszczyna	2	„	„	„	„	9
„	Lubliniec	2	„	„	„	„	7
„	Katowice						
„	Świętochł.						
„	Tarn. Góry	1	„	„	„	„	8

Rrzem: 6 zespołów II. stopnia spr. roln. w tym os. 29

Kurs świetlicowy pow. katowickiego i świętochłowickiego.

Wreszcie rok 1937 przedstawia się następująco:

Powiat	Rybnik	3	zespoły	I. stopnia	spr. roln.	w tym osób	25
„	Pszczyna	6	„	„	„	„	40
„	Lubliniec	6	„	„	„	„	51
„	Katowice	5	„	„	„	„	43
„	Świętochł.	6	„	„	„	„	45
„	Tarn. Góry	3	„	„	„	„	20
„	Bielsko	3	„	„	„	„	17

Razem: 32 zespoły I. stopnia spr. roln. w tym osób 224.

Powiat	Rybnik	1	zespół	II. stopnia	spr. roln.	w tym osób	18
„	Pszczyna	3	„	„	„	„	13
„	Lubliniec	2	„	„	„	„	16
„	Katowice	2	„	„	„	„	12
„	Świętochł.	2	„	„	„	„	12
„	Tarn. Góry	2	„	„	„	„	12

Razem: 12 zespołów II. stopnia spr. roln. w tym osób 73.

Powiat	Lubliniec	1	zespół	III. stopnia	spr. roln.	w tym osób	4
„	Pszszyna	1	„	„	„	„	4

Razem: 2 zespoły III. stopnia spr. roln. w tym osób 8.

Obecny stan z chwilą zamknięcia konkursów Przysposobienia Rolniczego przedstawia się:

Powiat	Rybnik	1	zespół	I. stopnia	spr. roln.	w tym osób	6
„	Pszczyna	4	„	„	„	„	24
„	Lubliniec	4	„	„	„	„	27
„	Katowice	4	„	„	„	„	28
„	Świętochł.	5	„	„	„	„	33
„	Tarn. Góry	1	„	„	„	„	15
„	Bielsko	3	„	„	„	„	16

Razem: 21 zespołów I. stopnia spr. roln. w tym osób 141.

Powiat	Rybnik	1	zespół	II. stopnia	spr. roln.	w tym osób	4
„	Pszczyna	3	„	„	„	„	11
„	Lubliniec	2	„	„	„	„	7
„	Katowice	1	„	„	„	„	8
„	Świętochł.	1	„	„	„	„	12
„	Tarn. Góry	1	„	„	„	„	6

Razem: 9 zespołów II stopnia spr. roln. w tym osób 48.

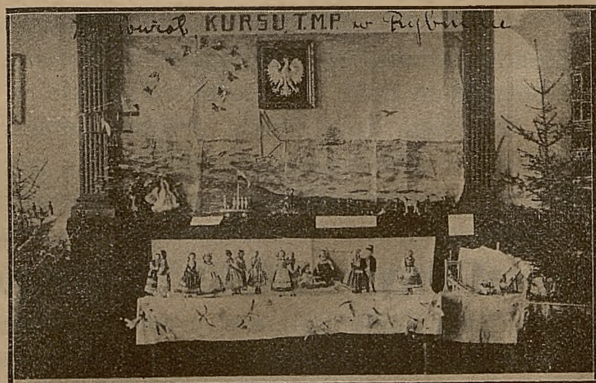
Powiat	Pszczyna	1	zespół	III. stopnia	spr. roln.	w tym osób	4
„	Lubliniec	1	„	„	„	„	3

Razem: 2 zespoły III. stopnia spr. roln. w tym osób 7.

Powyższe zestawienie rozpoczęcia i zamknięcia prac zespołów wykazują, że istniały wahania w liczbach zorganizowanych zespołów. Przyczyn tutaj należy się doszukiwać w wielu źródłach, które utrudniają nieraz pracę. Otóż jedną z najważniejszych był brak instruktorki, któraby mogła otoczyć opieką pracujące zespoły. Brak ten daje się szczególnie odczuwać w pierwszym roku pracy, gdy ilość zespołów z liczby 26 stopniała do 13, zaś w roku 1936 wahania są już bardzo małe, a to właśnie wskutek zaangażowania specjalnej instruktorki p. inż. Sznindlerówny, która prowadziła prace od 15 kwietnia 1937 r. Po tym okresie z chwilą ustąpienia instruktorki znów widać upadek zespołów. Z istniejących zespołów Przysposobienia Rolniczego Tow. Młodych Polek postało 33. Pracę tę jednak znów podejmujemy i dążymy do zwiększenia liczby zespołów, które muszą objąć poza podanymi powiatami także okręgi powiatu cieszyńskiego i powiększyć naszą skromną liczbę w powiecie bielskim. Praca o tyle winna iść naprzód, że będzie prowadzona pod opieką nowej instruktorki, która prowadzi akcję według pewnego programu. Drogą kursów, które, warunkują pracę samokształceniową, drogą konkursów, pobudzającą do szlachetnej rywalizacji, będziemy dążyć, aby krąg naszych młodych gospodyń wiejskich nauczył się pracować planowo. Równocześnie będzie z tym szło uświadomienie społeczne, która da podstawę do organizacji spółdzielni mleczarskich, czy też jajczarskich, mające obok korzyści osobistych, olbrzymie znaczenie w gospodarce ogólnej. Obecnie w programie istnieje projekt utworzenia spółdzielni nabiałowej (ewentl.) w Bielsku, a którego zrealizowanie da widomy przykład oświecenia naszych mieszkanek wsi.

Referat Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego.

Zapoczątkowana we wrześniu 1931 roku praca Przysposobienia Wojskowego Kobiet w oddziałach Tow. Młodych Polek, a prowadzona przez organizację Przysposobienia Wojskowego Kobiet do Obrony Kraju, w ciągu okresu sprawozdawczego rozwinęła się i dała pewne konkretne rezultaty.

Wystawa robót kursu Tow. Mł. Polek pow. rybnickiego.

Biorąc pod uwagę stan ilościowy jednostek Przysposobienia Wojskowego Kobiet, to przedstawia się on następująco: W roku 1934/5 czynnych było 33 oddziałów, ćwiczących 586 członkiń. W roku 1935/6 czynnych było 29 oddziałów, — członkiń — 587. W obecnym roku 1936/37 na dzień 15 września 36 r. a więc początkiem roku szkolnego, zarejestrowanych było — 36 oddziałów — członkiń ćwiczących — 738. Oddziały zorganizowane są w 31 miejscowościach powiatów : Biała — Bielsko, Chorzów, Świętochłowice, Tarn. Góry, Pszczyna, Katowice, Rybnik.

Wyżej podane cyfry, zwłaszcza za ostatni rok sprawozdawczy wykazują, że praca w Oddziałach Przysposobienia Wojskowego Kobiet rozwija się i znajduje coraz to liczniejsze grono zwolenniczek wśród członkiń Tow. Młodych Polek. Jest to objaw bardzo dodatni, zwłaszcza tutaj na Śląsku. Mieszkamy na granicach Polski, i specjalnie dlatego ważnym jest, aby nas było jak najwięcej przygotowanych do pracy na wypadek wojny. Powstanie więc każdego nowego oddziału Przysposobienia Wojskowego Kobiet jest jeszcze jednym maleńkim ogniwem w olbrzymim łańcuchu obronnym, opasującym Polskę.

Najintensywniejszy, a zarazem najradośniejszy okres w naszej pracy to czas obozów letnich. Udział w obozach organizowanych dla oddziałów Przysposobienia Wojskowego Kobiet był w latach ubiegłych dość liczny w r, 1935 wyjechało na obóz do Spały 73 uczestniczek — a w r. 1936 — 61. W rokę bieżącym jeszcze liczniejsza gromada wybiera się pod płótna namiotowe, aby przyjemnie, a zarazem z pożytkiem spędzić kilka tygodni wśród łąk i lasów. Dużą pomocą finansową, dziewczętom niezamożnym, służą zawsze Koła Lokalne Przysposobienia Wojskowego Kobiet, specjalnie Koło Lokalne w Katowicach. Te, które ze względu na brak urlopów czy inne przyczyny nie będą mogły w roku bież. wyjechać na dłuższe obozy, wezmą udział w kilkudniowych koncentracjach, których w roku bież. będzie 6 wspólnie dla hufców szkolnych i oddziałów pozaszkolnych Przysposobienia Wojskowego Kobiet w Istebnej, Brzeziu, Miasteczku Śl., Porąbce i Chorzowie, Dolina Szwajcarska. Dłuższe obozy letnie dla oddziałów Przysposobienia Wojskowego Kobiet organizuje Komenda Naczelna Organizacji Przysposobienia Wojskowego do O.K. w Skolem i Borowie w miesiącach lipcu i sierpniu (tury dwutygodniowe).

Młode Polki specjalizują się w sztuce kulinarnej
(wiadomo: do serca mężczyzny przez żołądek!...)

Poświęcenie proporczyka w Tarn. Górach.

Bardzo niskie koszty obozu umożliwiają prawie każdej uczestniczce udział w tychże, to też ilość miejsc przyznanych na tych obozach dla Przysposobienia Wojskowego Kobiet Rejonu Śląskiego była całkowicie wykorzystana.

Oprócz prac przysposobienia wojskowego kobiet prowadzi się w wielu kołach wychowanie fizyczne. W niektórych okręgach organizowano zloty, na których odbywały się zawody, w koszykówce, siatkówce, lekkoatletyce, strzelaniu.

Następująca ilość członkiń posiada P.O.S.:

w powiecie	lublinieckim	— 46
„	katowickim	— 131
„	świętochłowic.	— 188
„	bielskim	—
„	cieszyńskim	—
„	tarnogórskim	— 44
„	pszczyńskim	— 57
w Okręgu Chorzów . . .		— 49
„	rybnickim . .	— 211
	razem	— 726 członkiń.

Członkinie biorą również udział w kursach obrony przeciw - gazowej, narciarskich, łuczniczych, strzelaniu itp.

* * *

Zamykając niniejszym sprawozdaniem trzyletni okres pracy zdajemy sobie sprawę, że wiele prac nie zostało jeszcze wykonanych. Jednakże z całą bezstronnością możemy stwierdzić, że organizacja wykazuje stały i niepowstrzymany rozwój, oparty na pozytywnej, programowej działalności, co przyczynia się do ogromnego podniesienia poziomu wyrobienia obywatelskiego członkiń, skupiających się w jej szeregach.

Za Zarząd:

Zofia Piekarzówna, sekretarka.
Maria Tomczakówna, przewodnicząca.

Co czytać?

(ciąg dalszy)

Powieści i nowele.

PARANDOWSKI J.	Dysk olimpijski
PAWŁOWICZ B.	Pionierzy
PERZYŃSKI W.	Dwoje ludzi
„	Uczniaki
POWALSKI J.	Nad jeziorem
PRUS B.	Anielka
„	Antek
„	Emancypantki
„	Faraon
„	Kamizelka. Michałko
„	Na wakacjach. Katarynka
„	Omyłka
„	Placówka.
PRZERWA-TETMAJER K.	Ksiądz Piotr
„	Legenda Tatr
„	Na skalnym Podhalu
REUTT M. (Stabrowska)	Męczennica na tronie piastowskim
REYMONT W.	Chłopi
„	Na zagonie
„	Pęknięty dzwon
„	Rok 1794
„	Sprawiedliwość
„	Z ziemi chełmskiej
RODZIEWICZÓWNA M.	Anima vilis
„	Barcikowscy
„	Byli i będą
„	Czahary
„	Czarny chleb
„	Dewajtis
„	Kądziel
„	Klejnot
„	Między ustami a brzegiem puharu
„	Nieoswojone ptaki
„	Pożary i zgliszcza
„	Straszny dziadunio
„	Szary proch
ROGOSZÓWNA Z.	Pisklęta
RUSINEK M.	Burza nad brukiem
SEWER	Bajecznie kolorowa
„	Dla świętej ziemi
„	Dola
„	Łusia Burłak
„	Matka
„	Przybłędy
„	Wiosna
SIENKIEWICZ H.	Bartek Zwycięzca
„	Janko Muzykant. Latarnik
„	Krzyżacy
„	Nowele
„	Ogniem i mieczem. Potop. Pan Wołodyjowski
„	Quo vadis
„	W pustyni i w puszczy
„	Za chlebem
SIEROSZEWSKI W.	Beniowski
„	Bokser
„	Kulisi
„	Miłość Samuraja
„	Na kresach lasów
„	Nowele
„	Powieści chińskie
„	Ucieczka
„	W szponach. Łańcuchy. Topiel
SŁOŃSKI E.	Partia
SOSNA A.	Jaśko z Pomorza
STRUG A.	Dzieje jednego pocisku.
„	Jutro
„	Klucz otchłani
„	Ludzie podziemni
„	Mogiła nieznanego żołnierza
„	Odznaka za wierną służbę
„	Ojcowie nasi
„	Pokolenie Marka Świdy
„	W twardej służbie
SZARECKI J.	Na pokładzie „Lwowa“
SZELBURG E.	Dziewczyna z zimorodkiem
SZELBURG-OSTROWSKA	Polne grusze
SZPOTAŃSKA S.	Odloty
SZYMAŃSKI A.	Szkice
ŚWIĘTOCHOWSKI	Nałęcze

Wydawca: Zarząd Tow. Młodych Polek Katowice, Plebiscytowa 1 — Tel. 340-23
Redaktor odpowiedzialny: Szpalowa Zofia
Drukiem: Drukarnia Handlowa R. Monsiorskiego Będzin—Katowice. Tel. 710-84.